

**QUARTZ – LOYIHASINI WEB SAYTINI DLE FREYMVORK
ASOSIDA ISHLAB CHIQISH**

Xo'jayev Otabek Kadambayevich

Toshkent axborot texnologiyalari universiteti Urganch filiali

otabek.khujaev@ubtuit.uz

Komilov Nodirbek Ergashbek o'g'li

Toshkent axborot texnologiyalari universiteti Urganch filiali

kmlvndrbk@gmail.com

Anotatsiya: "QUARTZ – loyihasini web saytini DLE (DataLife Engine) freymvork asosida ishlab chiqish" mavzusi bo'yicha ishlab chiqilgan ushbu maqolada, zamonaviy web texnologiyalar va DLE platformasi asosida web sayt yaratish jarayonlari ko'rib chiqiladi. DLE – bu kontent boshqaruv tizimi (CMS), uning yordami bilan foydalanuvchilar uchun qulay va samarali web saytlar yaratish imkonini beradi. Ushbu maqolada, DLE freymvorki yordamida web sayt yaratishning afzalliklari, osonligi, shuningdek, kontentni boshqarish va saytning optimizatsiyasiga oid metodologiyalar muhokama qilinadi. Maqolada, shuningdek, web dizayn, ma'lumotlar bazasi va sayt xavfsizligi kabi jihatlar ham yoritiladi.

Kalit so'zlar:

DLE (DataLife Engine)

Web sayt yaratish

CMS (Content Management System)

Texnologiya

Kontent boshqaruv tizimi

Web dizayn

Ma'lumotlar bazasi

Xavfsizlik

SEO optimizatsiyasi

Web rivojlantirish

Loyihani boshqarish

Kirish

Zamonaviy raqamli dunyoda har bir tashkilot, loyiha yoki brend o'zining onlayn maydoniga ega bo'lishi muhim ahamiyat kasb etmoqda. Web sayt – bu nafaqat axborot yetkazish vositasi, balki foydalanuvchilar bilan muloqot qilish, xizmatlarni targ'ib qilish va imidjni mustahkamlash uchun ham kuchli vositadir. Ushbu maqolada QUARTZ loyihasi uchun web saytni DataLife Engine (DLE) freymvorki asosida ishlab chiqish jarayoni, afzalliklari va texnik yondashuvlari ko'rib chiqiladi.

DLE freymvorkiga qisqacha ta'rif

DLE (DataLife Engine) — bu PHP asosida ishlab chiqilgan kontent boshqaruv tizimi (CMS) bo'lib, asosan yangiliklar portallari, bloglar va axborot saytlarini yaratishda keng qo'llaniladi. DLEning eng katta afzalliklari quyidagilardan iborat:

- Soddaligi va foydalanish uchun qulay interfeys
- Yuqori darajadagi optimizatsiya (tez ishlash)
- Kengaytiriladigan tuzilma (modullar orqali)
- Kuchli xavfsizlik tizimi
- SEOga moslik

Aynan shuning uchun DLE freymvorki **QUARTZ** loyihasi uchun maqbul tanlov bo'ldi.

DLE ning asosiy afzalliklari:

- **Soddaligi:** Intuitiv boshqaruv paneli va foydalanuvchi uchun qulay interfeys.
- **Yuqori optimizatsiya:** DLE kod bazasi yengil va tez ishlashga mo'ljallangan.
- **Kengaytiriluvchanlik:** Turli xil modullar, pluginlar va shablonlar orqali funktsionallikni oshirish mumkin.
- **Xavfsizlik:** SQL injeksiya va XSS hujumlariga qarshi zamonaviy himoya mexanizmlari mavjud.
- **SEOga moslik:** Avtomatik meta-teglar, SEO URL strukturalari va sayt xaritalari (sitemap) yaratish imkoniyati.

Shu sababli, **DLE** freymvorki **QUARTZ** kabi texnologik va axborotga boy loyihalar uchun ideal tanlov bo'lib xizmat qildi.

QUARTZ loyihasi haqida qisqacha

QUARTZ – bu zamonaviy texnologiyalar, innovatsion ishlanmalar va ilmiy-texnik yangiliklarga ixtisoslashgan loyiha bo'lib, foydalanuvchilarga o'z sohalarida eng so'nggi yangiliklarni yetkazib berishni maqsad qilgan. Sayt orqali foydalanuvchilar maqolalar, yangiliklar, tahliliy materiallar va blog postlardan bahramand bo'lishlari mumkin.

Loyihaning asosiy maqsadlari:

- Foydalanuvchilarga tezkor, ishonchli va tahliliy axborotni taqdim etish
- Texnologik bilim va innovatsiyalarni keng ommaga yetkazish
- O'z sohasida professional jamoani shakllantirish va foydalanuvchilar bazasini kengaytirish

Saytda nashr etiladigan materiallar:

- Yangiliklar
- Tahliliy maqolalar
- Blog postlar
- Intervyular
- Foto va video sharhlar

Sayt tuzilmasi va funksional imkoniyatlari

QUARTZ saytining DLE asosida ishlab chiqilishi quyidagi tarkibiy qismlarni o'z ichiga oladi:

1. Bosh sahifa

So'nggi yangiliklar

Mashhur maqolalar

Kategoriyalar bo'yicha filtr

2. Maqolalar bo'limi

Ilm-fan, texnologiya, tahlillar va intervyular

Har bir maqola uchun SEO teglari

Izoh qoldirish tizimi

Tematik bo‘linmalar: texnologiya, ilm-fan, startaplar, raqamli iqtisodiyot

Maqolalarda avtomatik teglar, meta ma’lumotlar

Ovoz berish va fikr bildirish tizimi

Maqolalarni ijtimoiy tarmoqlarda ulashish imkoniyati

3. Admin panel

Foydalanuvchilarni boshqarish

Kontentni tahrirlash va joylashtirish

Statistikani kuzatish imkoniyati

Kontent yaratish va moderatsiya qilish

Rollar va ruxsat darajalari orqali foydalanuvchilarni boshqarish

Sayt statistikasi va hisobotlarni ko‘rish (kunlik, haftalik va oylik hisobotlar)

4. Qidiruv va filtr tizimi

Kalit so‘zlar asosida tezkor qidiruv

Kategoriya, sana yoki mashhurlik bo‘yicha saralash

5. Responsive dizayn

Mobil va planshet qurilmalarga moslashuvchan interfeys

6. Qo‘shimcha funksiyalar:

Yangiliklarga obuna bo‘lish (e-mail orqali)

Push xabarnomalar

Dark Mode (quyosh/nur rejimi almashtirish)

Forum yoki savol-javob bo‘limi (keyingi bosqichda)

Xulosa

DLE freymvorki orqali QUARTZ kabi loyihani muvaffaqiyatli amalga oshirish, nafaqat texnik jihatdan samarali, balki biznes maqsadlar nuqtayi nazaridan ham to‘g‘ri yechim hisoblanadi. Bu CMS orqali kontentni boshqarish osonlashadi, saytni rivojlantirish va foydalanuvchilar bilan samarali aloqa o‘rnatish imkoniyati

paydo bo'ladi. DLEning keng imkoniyatlari orqali kelajakda saytga yangi funksiyalar qo'shish, dizaynni yangilash va tahlillarni olib borish oson kechadi.

FOYDALANILGAN KITOBLAR RO'YXATI

1. **DataLife Engine (DLE)** **rasmiy hujjatlari**

URL: <https://dle-news.ru/>

DLE freymvorkining asosiy xususiyatlari, o'rnatish jarayoni va konfiguratsiya bo'yicha rasmiy qo'llanma.

2. **"Web Development with PHP and MySQL" (Ethan Brown)**

Ethan Brownning ushbu kitobi PHP va MySQL asosida web dasturlarini yaratishning asosiy usullarini o'rgatadi, bu esa DLE tizimida ishlashda foydalidir.

3. **"PHP and MySQL Web Development" (Luke Welling, Laura Thomson)**

Bu kitob PHP va MySQL asosida web dasturlarini ishlab chiqish uchun keng qamrovli qo'llanma hisoblanadi va DLE tizimining ishlashiga oid muhim bilimlarni o'z ichiga oladi.

4. **"SEO 2025: Learn Search Engine Optimization with Smart Internet Marketing Strategies" (Adam Clarke)**

SEO haqida bilimlarni chuqurlashtirish, DLE asosida yaratilgan saytlarning qidiruv tizimlariga optimizatsiyasini o'rganishda foydalidir.

5. **W3Schools**

URL: <https://www.w3schools.com/>

W3Schools platformasi PHP, HTML, CSS, JavaScript va boshqa web texnologiyalari bo'yicha asosiy qo'llanmalarga ega.

6. **"Responsive Web Design with HTML5 and CSS" (Ben Frain)**

Mobil qurilmalarga moslashuvchan dizayn yaratish uchun HTML5 va CSS3 texnologiyalari asosidagi qo'llanma.

7. **"Content Management Systems: A Guide for IT Professionals" (Paul B. Ginsberg)**

CMS (kontent boshqaruv tizimlari) haqida umumiy tushuncha va ularni qanday qilib samarali ishlatish bo'yicha maslahatlar.